

1.(I) Bu yazı, Güven Turan hakkında ayaküstü tutulmuş notlardan oluşuyor. (II) Birkaç cümleyle "Güven Turan kimdir?" sorusunu yanıtlamam istense aşağı yukarı burada kaleme aldıklarımı söylerim. (III) Okuduğum, yazılarını ve kitaplarını merakla beklediğim isimlerden biri. (IV) Şairlik, öykü yazarlığı, eleştirmenlik, editörlük, çevirmenlik gibi alanlarda zaman içinde kendini ispatlamış özgün bir kalem. (V) Birçok şeyi aynı anda iyi yapabilen isimler azdır, hele sanat dünyasında onun gibi birine çok seyrek rastlarsınız.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde "kısa sürede, acele olarak" anlamlarına gelen bir söz kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2.Dikkat edilirse mutluluk tanımlanırken hazzın, haz tanımlanırken mutluluğun anlam alanından yararlanır ama mutluluk hazzın bir gömlek üstüne konur. Zira gönlün hissedışı, zihinden önce gelir. Belki bu yüzden haz o anda gözler yumularak; mutluluk ise gözler açılarak katmerlenir.

Bu parçadaki altı çizili sözcükle mutluluk ve haz hakkında anlatılmak istenen durum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çoğalma B) Ayrışma C) Karışma
D) Donuklaşma E) Dönüşme

3.Bergson, toplumları başlıca iki grupta toplar: açık toplumlar ve kapalı toplumlar. Kapalı toplumda, üyeler birbirine kenetlenmiştir; kendi toplulukları dışındakilere karşı ya kayıtsız ya da saldırgan bir tavır geliştirirler. Daima dar ve ---- olan bu tür toplumlar, ilkel toplumlarda görülen birçok özelliği de bünyelerinde taşırlar. Açık toplum ise insanlığı bütünüyle kucaklayan toplum çeşididir.

Bu parçada boş bırakılan yere, düşüncenin akışına göre, aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) dışa dönük B) dışlayıcı C) değişken
D) korunaksız E) gerçekçi

4.Aşağıdaki cümlelerden hangisi ayraç içinde verilen ifadeyle uyusmaktadır?

A)Tarihî bir kalenin çevresine kurulan Uçhisar, ilkbahar aylarında mis kokulu, rengârenk çiçeklerle bezenir. (Karşılaştırma)

B)Nevşehir'in yaşayan el sanatlarından biri geleneksel tezgâhlardaki dokuma halı ve kilim üretimidir. (Çıkarım)

C)Ürgüp yakınlarında yöre halkının "Üç Güzeller" adını verdiği peribacaları, gün boyu fotoğrafçıların akınına uğruyor. (Tanım)

D)Bu yörede uzun yıllar varlığını sürdürmüş mağara evleri günümüzde güzel ve konforlu birer butik otele dönüştürülmüştür. (Nesnellik)

E)Bu topraklarda çok lezzetli ve çeşitli üzümler yetiştiğinden olsa gerek, yörenin her yerinde bağlara rastlıyoruz. (Tahmin)

5.Aşağıdaki yargılardan hangisi kişisel düşünce içermemektedir?

A)Meydandaki hareketlilik, hiç bitmeyecekmiş gibi hız kesmeden devam ediyor.

B)Bu ülkede gördüğüm her kıyafet ve her hareket birbirine benziyor.

C)İnsanların elindeki bavullar, kendi yaşantılarına dair garip izler taşıyor.

D)Görevlinin sesini duyanlar yerinden ayrılıyor ve işaret edilen yere ilerliyor.

E)Şikâyetler de tıpkı eşyalar gibi, tekrarlandıkça eskimeye devam ediyor.

6.Sahip olduğun mal mülk, statü, ait olduğun sınıf, cinsiyet, din ve etnik kimlik seni sen yapan unsurlardır. Sen tüm bunların ve her birinin diğerleriyle etkileşiminin toplamısın. Senin farklılığın ve ayrıcalığının budur. Bir yaşamın ayrıcalığı her kimsen o olmaktır.

Bu parçadaki altı çizili cümleyle aşağıdaki yargılardan hangisi arasında ilişki kurulabilir?

- A)Kimliği belirleyen özellikler, kişinin yaşamını benzersizleştirir ve ona değer katar.
- B)Kendini gerçekleştirmek isteyen birey öncelikle sahip olduklarının değerini bilmelidir.
- C)Her hayat, içerdiği benzersiz deneyimlerle diğerlerinden ayrılır ve anlam kazanır.
- D)Bir insanın kimliğini belirleyen ve etkileyen faktörler hem genetik hem de çevreseldir.
- E)İnsan, kimliğini oluşturan unsurları değiştiremediği için bunlarla yaşamaya alışmalıdır.

7.Türkiye'nin ulu dağlarını, ıssız koylarını, göç dışında kimsenin ayak basmadığı sarp geçitlerini anlatan renkler; en az kendileri kadar etkileyici motif ve desenlerde yer yer boy gösteriyor.

Bu cümlede aşağıdaki öğelerden hangisi bulunmamaktadır?

- A) Özne B) Dolaylı tümleç C) Belirtili nesne
- D) Zarf tümleci E) Yüklem

8.Gözlerin gözlerime değince
Felaketim olurdu ağlardım
Beni sevmiyordun bilirdim
Bir sevdiğin vardı duyardım
Çöp gibi bir oğlan, ipince
Hayırsızın biriydi fikrimce

Bu dizelerde aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?

- A) Ünsüz benzeşmesi B) Ünlü düşmesi
- C) Ünsüz türemesi D) Ünlü daralması
- E) Ünsüz yumuşaması

9.(I) Teşvikiye'deki gökyüzü manzaralı evden Bostancı'ya, Beyazıt'a giderken onca yılın içinden geçtim. (II) Ziyaret ettiğim kişi; sanat tarihçisi, yazar, akademisyen ve en önemlisi sürekli üreten bir insan. (III) Tükenmeyen merakı ve öğrenme isteği içinde büyüyen Nurhan'ın, bir kadın olarak meydan okuduğu hayata karşı araştırarak, okuyarak ve yazarak nasıl dimdik durduğunu öğrendim. (IV) Onu dinlerken tükenmeyen çalışma azminin kaynağına inmeye çalıştım, ipuçlarını aradım.(V) Hafızasının canlılığına tanıklık ederek kültür ve sanat dünyamıza kazandırdığı yayımların yol hikâyelerini dinledim.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A)I. cümlede sıfat tamlaması vardır.
- B)II. cümlede derecelendirme zarfı vardır.
- C)III. cümlede farklı türlerde fiilimsi bulunmaktadır.
- D)IV. cümlede işaret sıfatına yer verilmiştir.
- E)V. cümlede birden fazla isim tamlaması vardır.

10.Aşağıdaki cümlelerin hangisinde büyük harflerin kullanımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?

- A)Osmanlı Devleti'nde Batılılaşma hamlesi Tanzimat Fermanı ile başlamıştır.
- B)Hicaz, Türk müziğinde en sevdiğim makamlardan biridir.
- C)Çocukken gittiğim Uzungöl Beldesi, unutamadığım yerlerdendir.
- D)Reşat Nuri'nin Gamsız'ın Ölümü adlı öyküsü, Bakanlığın ders kitaplarına girdi.
- E)Homeros'un eşsiz eserlerinde Eski Yunan tanrıları ana kahramanlardır.

11.(I) "Haldizen 12 km, Balıklıgöl 17 km" yazan tabelayı geçeli yarım saat oldu. (II) Sağımda köpürerek akan bir dere; ceviz, kestane, ladin, kayın ve göknar ağaçlarından oluşan yeşil bir orman örtüsüyle çevrili vadi uzanıyor. (III) Her dönemde başka bir dere, köpüren sulara karışıyor. (IV) Bazen küçük bazen de büyük şelaleler oluşturarak Haldizen Deresi'yle bütünleşiyor sular. (V) Giderek alışıldık bir görüntü olup çıkıyor çağlayanlar.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde öznel bir yargıya yer verilmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12.Sonbahar güneşinin ilk ışıkları karşı tepelerden görüldü. Hemen ardından, hastalıklı bacalar öksüre öksüre tütmeye başladı. Toprak damlı, güneşe dönük evlerin kapıları birazdan gıcırdayarak açılacak. Az sonra köy bütünüyle uyanacak. En son çocuklar ayaklanacak ve annelerini arayacak. Toprak yolun alt tarafındaki meralar hayvanlarla dolacak; iki ayaklı, dört ayaklı, kanatlı, kanatsız... Tüm hayvanlar arasında amansız bir rızık kapma yarışı başlayacak. Bugün yaşananlar yarın yaşanacakların bir provasıymış gibi hayat seyircisiz ve eleştirmensiz akıp gidecek.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A)Kimi canlılar betimlenerek anlatılmıştır.
B)Geçmiş ve gelecek zamana ait olaylara yer verilmiştir.
C)Bazı varlıklara insana ait özellikler yüklenmiştir.
D)Kimi yargılarda öznel bir bakış açısı kullanılmıştır.
E)Varlıkların soyut özellikleri ön plana çıkarılmıştır

13.(I) Bir dilin kaybolması, çevremizdeki bir hayvan veya bitki türünün tükenmesinden daha önemsiz bir olay değildir. (II) Soyu tükenmekte olan bir hayvan türü veya üç beş örneği kalmış bir bitki türü için medyada birçok haber görebilirsiniz. (III) Ancak Afrika'da, Asya'da birkaç yüz konuşanı kalmış bir dil için ciddi bir yayın göremezsiniz. (IV) Dil konuşurlarının, ana dillerini terk etmeleri çok değişik nedenlere dayanır. (V) Devlet idaresini kaybetme, göç, azınlık durumuna düşme, sosyoekonomik sorunlar vb. buna örnek olarak gösterilebilir. (VI) Ana dil, benzer nedenlerle konuşulduğu coğrafyadan çekilmeye başlayınca evin içine sıkışır ve sonunda yok olup gider.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

14. (I) İdeolojiler; sanatçının düşünme, yorumlama, yaratma gücünü zayıflatıp köreltmektedir. (II) eteneklerini güdümlü sanatın emrine sunmuş bir sanatçının hayat, insan ve olaylar karşısında tarafsız olmasını beklemek veya böyle bir tavır sergilediğini iddia etmek mümkün değildir. (III) Zira o daha masaya otururken zihninde şablonunu hazırlamıştır. (IV) Şablonunu belirlediği konularda çok açık, kesin ve peşin fikre sahiptir. (V) Bu sebeple duygu ve düşüncelerini anlatırken bağımsız davranmak durumundadır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşünceyi akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

15.Yüzlerce yıllık ormanın kuytularında öylece duruyordu işte, dimdik ve mağrur. Gümüş renkli kabuklarla kaplanmış, ormanın bütün ağaçlarından çok daha uzun boylu bir ağaç. Bursa'nın ünlü kumaşları gibi yeşil yapraklarının arasından ateş topu gibi patlayan zakkum, pembemsi çiçekleriyle oracıkta duruyor ve kışın kapanmış bir havuzun sessiz hüznüyle "Ben buradayım." diye ünlemsiz çığlıklar atıyordu. Sonra arduvaz grisi yağmurlar yağdı. Gelin böceklerinin mekân tuttuğu yapraklar hüznünlü hüznünlü sararmaya başladı. "Perde!" deyip yavaşça yerlere döküldüler. Sonra meyveler, birer birer uç verdi.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A)Kişileştirme yapılmıştır.
- B)Karşılaştırmadan yararlanılmıştır.
- C)Benzetmelere yer verilmiştir.
- D)Örnelemeye başvurulmuştur.
- E)Betimleyici ögeler kullanılmıştır

16.Fellini filmlerinde karakterlerin yolu çoğu kez sahilden geçer. Fellini; sahili bir tür yüzleşme, arınma, hesaplaşma yeri olarak kurgular. Bu yüzden sahilin kendine özgü bir el değmemişliği, dokunulmazlığı ve masumiyeti vardır. Karakterler, kumlara adım atınca gözlerini ufka dikip bir iç hesaplaşmaya girmeden duramazlar. Bu manzaranın en güzel örneğine Tatlı Hayat'ın finalinde rastlarız. Fellini, bu eşsiz final sahnesinde sahili, yozlaşmış karakterin masumiyete olan vedasını göstermek için kullanır. ----.

Bu parçanın sonuna, düşüncenin akışına göre, aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A)Dolayısıyla üzerinde konuşmadan önce filmin yönetmenini bilmek gerekir
- B)Bu türden doğallığını yitirmiş mekânlarla pek çok filmde karşılaşırız
- C)Bu anlamda mekân, karakterin geliştirilmesinde sembolik bir görev üstlenir
- D)Aşk filmlerinde âşıkların birbirine kavuştuğu mekân genellikle sahil olur
- E)Çünkü sahil, denizin karayla zamanın mekânla buluştuğu bir eşiktir

17.Okuma alışkanlığı konusunda yaklaşık on yıldır adalet sistemi odaklı "kitap" ve "ceza" kavramlarını bir araya getiren olumsuz bir uygulama sürüp gidiyor. Söz konusu uygulama çok kolay ve anlaşılabilir türden... İyi niyetlerinden kuşku duyulmayacak bazı hâkimler, kimi "basit" suçlara karşı, suç sahiplerine "kitap okuma cezası" veriyor. İstiyorlar ki bu "basit" suçlardan dolayı ilk defa hüküm giyen bireyler, hapisanelere gönderilmesin ve mahkûm psikolojisine girmesin; bunun yerine bu türden bazı basit uygulamalarla cezalarını çekmiş olsunlar.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisinden yakınılmaktadır?

- A)Hâkimler tarafından suçlulara uygun cezalar verilmemesinden
- B)Kitap okumanın bir cezalandırma aracı olarak görülmesinden
- C)Hâkimlerin ceza uygulamalarında inisiyatif kullanmasından
- D)Mahkûmların okuma alışkanlığının yeterince gelişmemesinden
- E)Mağdurların haklarının gerektiği gibi korunmamasından

18.Sanıldığının aksine "kalıplar"ı tamamen ortadan kaldırmak veya yaygın deyimle kırmak, insanın o kadar da işine gelmez. Çünkü kalıplar, bazen dünyayı insana dar etse de çoğu zaman insanın en büyük yardımcısıdır. Tam da bu yüzden yerlerine koyacağınız daha insancıl, daha kullanışlı, daha rahat kalıplar yoksa var olan kalıpları kırmamanız daha iyidir.

Bu parçada "kalıplar"la ilgili olarak asıl vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A)İnsanlara bazı olumlu alışkanlıklar kazandırdığı
- B)İnsan yaşamını sınırladığı kadar kolaylaştırdığı
- C)Daha iyi ve yararlı olanların geliştirilmesi gerektiği
- D)Bireyin yaratıcılığını ve üretkenliğini engellediği
- E)Yaşamın bazı alanlarında bunlara göre davranıldığı

19.Günümüz gençleri savaşın yarattığı hasarın insani yönünü kavrayamadıkları için nükleer silahları mitleştiriyor. Bunu okulda öğrencilerimle, evde çocuklarımla konuşurken bile gözlemleyebiliyorum. Gençler tanık olmadıkları için nükleer savaş yalnızca bilgisayar oyunlarından ibaret sanıyor. Dolayısıyla nükleer silahlar, onların zihninde çizgi filmlerdeki patlayan uzay gemileri veya şekil değiştiren robotlar gibi efsanevi bir öge hâline geliyor.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisinden yakınılmaktadır?

- A)Gençlerin nükleer silahların tehlikesini kavrayamamasından
- B)Gençlerin bilgisayar oyunlarına bağımlı hâle gelmesinden
- C)Teknolojik olanakların iyi amaçlar için kullanılmamasından
- D)Teknolojik gelişmelerde insani değerlerin göz ardı edilmesinden
- E)Çizgi filmlerin içeriklerinin yeni kuşakları olumsuz etkilemesinden

20.Edebiyatta özgünlüğe, uzun süre ne Doğu'da ne de Batı'da önem verilmiştir. Batı'da romanın ortaya çıkışından sonra durum değişmiş; bireyin önem kazanmasıyla birlikte sıradan insanların kendilerine özgü yaşamları, yazarları yeni konular, değişik olay örgüleri aramaya itmiştir. Bunun yanı sıra romantikler; sanatçının kendi hayatı ve kişiliğini dile getirmesini sanatın önemli bir koşulu sayınca özgünlük bir değer ölçütü olarak kabul edilmiştir. Diğer yandan yapısalcılar, bir eserin kendinden önce yazılanlardan bağımsız, tek ve özgün olamayacağını ileri sürerek her metnin kendinden önce gelen metinlerle bağlantısını ortaya koymuşlardır.

Bu parçadan "özgünlük"le ilgili olarak aşağıdakilerin hangisine ulaşamaz?

- A)Yapısalcılık ve romantizm akımlarında tartışıldığına
- B)Romanın doğuşuyla birlikte üzerinde durulduğuna
- C)Eserin değerini belirleyen bir ölçüt kabul edildiğine
- D)Sanatçının, kendini eserine yansıtmasıyla ilişkili olduğuna
- E)Batı edebiyatında başarılı romanın bir niteliği sayıldığına

21.Bir savaşı; bir kentin, Troya'nın yıkımını anlatan bu kitabı insanlar hem dinlediler hem okudular. Bir yandan resmettiler, bir yandan da oynadılar. Ondandır efsaneler ürettiler; düşleri gerçeğe, gerçeği düşlere dönüştürdüler. 16 bin dizeyi 3 bin yıl boyunca böyle yaşattılar. Ardında esin kaynağı olduğu paha biçilmez sanat eserleri, ciltler dolusu bilimsel çalışma ve sonsuz tartışma bırakan bu kitabın adı İlyada'ydı.

Bu parçada sözü edilen eserle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Biçimsel özelliğine
- B) Ele aldığı olaya
- C) İlham verici olduğuna
- D) Evrensel değerine
- E) Uzun süren etkisine

22.Onlar ki beşer hayrına doğmuş, yaşamışlar,
Onlardan eserdir bu duyular, bu dalışlar...
Onlar ki yanan fecr idiler dağda, denizde,
Her manzara onlardan akistir içimizde...
Onlar ki bugün gökte birer kasma çekildi,
Devrinde fakat hangisi mes'ûd olabildi?
Varsın seni ömrünce azâbın kolu sarsın
Şâir! Sen üzülükçe ve öldükçe yaşarsın!

Bu dizelerden hareketle şairlerle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A)Eserlerini ve kendilerini insanlığa adanmışlardır.
- B)İnsanların duygularını biçimlendirmede aracı olmuşlardır.
- C)Eserleriyle doğayı algılayışımızı etkilemişlerdir.
- D)İç huzurunu yakalayamadıkları bir hayat sürmüşlerdir.
- E)Eserlerinde hüznü konuları işlemeyi tercih etmişlerdir.

23. - 24. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(i)1970 Luanda doğumlu Gonçalo Manuel Tavares, Portekiz'in edebiyat dünyasına kazandırdığı parlak bir yazar olarak gösteriliyor. (ii) Edebiyat kariyerine 2001'de başlayan Tavares'in roman, şiir, tiyatro oyunu ve çeşitli anlatılardan oluşan kitapları 36 dile çevrilmiş; 51 ülkede yayımlanmış ve farklı ülkelerde pek çok saygın edebiyat ödülüne değer bulunmuştu. (iii) Tavares yazmanın yanı sıra Lizbon Üniversitesinde epistemoloji dersleri de vermiştir. (iv) Sanatçının 2003-2007 yılları arasında tamamladığı Krallık dörtlemesinin ilk üç romanı önceki yıllarda Türkçeye çevrilmişti. (v) Dördüncü roman Teknik Çağında Dua Etmeyi Öğrenmek de bu dörtlemesinin son romanı olarak yakın zamanda yayımlandı. (vi) Bu dört kitapta Tavares, işlenen kavramlar açısından birbirini tamamlar nitelikli bazı karakterler üzerinden şiddete teslim olan, iradesini yitiren, kaderini başkalarının ellerine bırakan toplumlarda bireylerin çürümesini anlatıyor.

23.Bu parçada Tavares'le ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Edebiyatın farklı dallarında ürünler ortaya koyduğuna
- B) Başarılı ve başarısı takdir edilmiş bir sanatçı olduğuna
- C) Sanat hayatındaki ilk ürünlerinin düzyazı türünde olduğuna
- D) Birbiriyle ilişkili olarak tasarlanan eserlerinin bulunduğu
- E) Bilgi ve birikimini eğitim kurumlarında paylaştığına

24.Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde Tavares'in eserlerinin içeriğiyle ilgili bilgi verilmiştir?

- A) ii
- B) iii
- C) iv
- D) v
- E) vi

25.İslamiyetin doğuşundan kısa bir süre sonra ortaya çıkmış olan ----, İslam dünyasındaki etkisi yüzyıllar boyu sürmüş bir düşünce ve inanç sistemidir. Allah'a sevgiyle ulaşmayı amaçlar. İslami Dönem Türk edebiyatında bu düşünce sistemi çevresinde bir edebiyat akımı oluşmuştur. Bu akım, kendine özgü nazım türlerine ve şekillerine sahiptir. Örneğin nefes gibi nazım türlerinde ---- düşüncesi ele alınmıştır. Bu düşünceye göre tek varlık Allah'tır ve evrende görünen her şeyde Allah'ın türlü yansımaları vardır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) Bektaşilik - tevhid
- B) tasavvuf - vahdetivücut
- C) hikemî tarz - fenâfillah
- D) Mevlevilik - enelhak
- E) mistisizm – marifet

26.Kutadgu Bilig ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A)Geçiş Dönemi ürünleri arasında yer almaktadır.
- B)Alegorik söyleyişe sahip didaktik bir metindir.
- C)İçeriği bakımından nasihatname türüne girer.
- D)Yoğun Arapça ve Farsça kelimelerden dolayı dili ağırdır.
- E)Hem dörtlük hem de beyitlerden oluşmaktadır.

27.Aşağıdakilerden hangisi Karagöz tipinin özelliklerinden biri değildir?

- A)Düşündüğünü söylemekten çekinmez.
- B)Hacivat'ın söylediği bazı sözleri yanlış anlar.
- C)Hacivat ile hemen her konuda zıt fikirlere sahiptir.
- D)Orta Oyunu'ndaki Kavuklu tipini hatırlatır.
- E)Konuşmalarında özentili ve süslü bir dil kullanır.

28. Gelse celâlınden cefâ
Yahud cemâlinden vefâ
İkisi de cana safâ
Senden hem ol hoş bu hoş

Bu dörtlüğün nazım türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Devriye B) İlahi C) Şathiye
D) Nefes E) Nutuk

29. Kulak verdim dört bir yanı dinledim Arkam sıra gıybet
eden çoğımış Çok yaşayıp mihnet ile ölmeden Az yaşayıp
devran sürmek yeğ imiş

Bu dörtlükle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) 11'li hece ölçüsüyle yazılmıştır.
B) Didaktik bir anlatıma yer verilmiştir.
C) "xaxa" şeklinde uyaklanmıştır.
D) Güzelleme türünde yazılmıştır.
E) Kişisel deneyimler anlatılmıştır

30. Pencereden bakan dilber
Güzelliğın bildirirsın
Ak göğsünde lale sünbül
Ağlayanı güldürürsün

Gerdan açık benlerin çok
Güzellikte menendin yok
Kaşların yay, kirpiğın ok
Vurduğunu öldürürsün

Bu dizelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bir semaiden alınmıştır.
B) Anlatımda karşıtlıktan yararlanılmıştır.
C) Şiirde, sevgiliye duyulan özlem işlenmiştir.
D) 8'li hece ölçüsüyle yazılmıştır.
E) Söz sanatına başvurulmuştur.

31. Aşağıdaki dizelerin hangisinde, ayrıca içinde verilen edebî sanat yoktur?

- A) Nihayetsiz bir ova ağarttı benzimizi,
Yollar bir şerit gibi ufka bağladı bizi. (Teşbih)
- B) Ellerim takılırken rüzgârların saçına
Asıldı arabamız bir dağın yamacına. (Teşhis)
- C) Ölümü hatırlatan ne var bu resimde?
Hâlbuki hayattayız hepimiz. (Tezat)
- D) Zeybek, sendeliyorsun! O ne? oluyor benzin
Yere, eskisi gibi, hızlı vurmuyor dizin. (Telmih)
- E) Dal bir gün dedi ki tomurcuğuna:
Tenimde bir yara işler gibisin. (İntak)

32. ---- gibi mesneviler, Divan edebiyatının manzum romanları gibi değerlendirilebilir. Divan şiirinin estetiği içinde, o şiirin sanat ve dünya görüşü ile yazılan bu aşk hikâyeleri, biçim bakımından bir şiir-hikâye değil, olsa olsa birer manzum roman niteliği gösterir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) Leyla vü Mecnun B) Ferhad u Şirin
C) Sabr ü Sebat D) Hüsn ü Aşk
E) Şem ü Pervane

33. Divan şairleriyle ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Nefî, övgü ve yergide Türk edebiyatının en büyük şairlerinden biri sayılır.
- B) XVII. yüzyıl şairlerinden Nâbî, hikemî tarzın öncüleri arasındadır.
- C) Bâkî, özellikle mesnevilerindeki imgesel anlatımla ön plana çıkmıştır.
- D) Şeyh Galip, divan şiirinin son büyük temsilcisi olarak kabul edilir.
- E) Taşlıcalı ahya, "Şehzâde Mustafa Mersiyesi" ile şöhret kazanmıştır

34. Ey oğul geldik imdi onlara ki civanmertlik nasip oldu, civanmertliğin aslı nedir bilsinler. Çünkü civanmertliğin aslı üç nesnedir: Biri odur ki yapabileceğin bir işe siva kolunu, yani bir söz ki söyleyesin, yerine getirmelisin. İkincisi "gerçek"ten başka söz söylemeyesin, üçüncüsü her işte sabrı âdet edinesin çünkü civanmertlikle ilgili her sıfat bu üçtendir.

Bu parça aşağıdaki edebî türlerin hangisinden alınmış olabilir?

- A) Fütüvvetname B) Seyahatname
C) Sefaretname D) Ruzname
E) Surname

35. "Her akşam güneşin battığı yerden / Gözlerin doğuyor gecelerime" dizelerinde "gözler" ay gibi düşünülmüş fakat "ay" söylenmeden onu çağrıştıran "doğmak" sözcüğü kullanılmıştır. Dolayısıyla bu dizelerde - ----- sanatı yapılmıştır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Tezat B) Mecazımürsel C) Tevriye
D) Teşbih E) İstiare

36. Halka halka kâkülünden dağ dağ oldu gönül
Hoş gelip divanelik dağ üstü bağ oldu gönül

Bu beyitteki uyak türü, aşağıdakilerden hangisiyle aynıdır?

- A) Ne hoştur kırlarda yazın uyumak
Bulutlar ufukta beyaz bir yumak
B) Rüzgârla titrerken karanlık çamlar
Yâdında canlanır eski akşamlar
C) Bu ıslıkla uzayan, dönen kıvrılan yollar
Uykuya varmış gibi görünen yılan yollar
D) Çok sürse ayrılık aradan geçse çok sene
Biz sende olmasak bile, sen bizdesin gene
E) Gün olur sürüyüp beni derbeder
Bu ses rüzgârlara karışır gider

37. azar, bu romanında II. Abdülhamit Dönemi İstanbul'unun kenar mahallelerinden birini mekân olarak seçer. Kitapta mahallenin sıradan insanlarından külhanbeylerine, Karagözcüden Abdülhamit'in zaptiye nazırına kadar tüm tipler kendi doğal hâlleriyle tasvir edilir. Tiplerin çoğu gelenekleri, görenekleri ve birbiriyle kurdukları ilişkiler çerçevesinde işlenir. Ayrıca romanda bir yandan Karagöz ve Orta Oyunu'nun estetik ve toplumsal değeri ile Doğu ve Batı sanat felsefesinin nitelikleri üzerinde durulurken öte yandan saray çevresi de ayrıntılarıyla ele alınır. Batı'nın akla dayanan sanat anlayışı ile Doğu'nun kalbe dayanan sanat ve mistiği roman kişileri aracılığıyla somutlaştırılır. Bu değerleri temsil eden kişilerin evliliğiyle de Doğu ile Batı birleşmiş olur.

Bu parçada tanıtılan roman, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Fatih-Harbiye
B) Sinekli Bakkal
C) Kırık Hayatlar
D) Kiralık Konak
E) Kuyruklu Yıldız Altında Bir İzdivaç

38. ---- akımına göre doğa görünüşleri, insan hareketleri ve hiçbir somut olay, kendi kendilerine var olamazlar; bunlar duyularımızla kavradığımız birtakım görünüşlerdir. ---- akımının temsilcileri ise düşüncenin gerçek işleyişini ortaya koymak için yararlanılan saf bir ruhsal otomatizme, rüyanın sınırsız gücüne ve bugüne kadar önemsenmemiş belli çağrışım biçimlerinin üstün bir gerçekliği olduğuna inanırlar.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) Realizm - Natüralizm
B) Sürrealizm - Realizm
C) Sembolizm - Sürrealizm
D) Parnasizm - Klasisizm
E) Dadaizm - Parnasizm

39. Bu edebiyat döneminin başlıca teması hayal-hakikat çatışmasıdır. Romanda ve şiirde bu konu çok işlenmiştir. Örneğin Mai ve Siyah'ın kahramanı Ahmet Cemil, "mai hayallerden siyah hakikate" düşünce kötümser olur. Aşkta, hayatta ve dostlukta hayal kırıklığı bu dönem sanatçılarının baş tacıdır. Şairlerin tabiatı bakışları da farklıdır. Tabiat, içinde mesutça yaşanan bir cennet gibidir. Toplumdan kaçan şair, teselliye onda bulacaktır.

Bu parçada sözü edilen edebiyat dönemi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Servetifünun
- B) Tanzimat
- C) Cumhuriyet
- D) Millî Edebiyat
- E) Fecriati

40. Türk edebiyatında Doğu-Batı karşıtlığı meselesinde bir senteze ulaşma çabası, 1950'lere kadar yazılan çoğu romanda dikkat çeken bir unsurdur. Bu romanlarda, modernleşmeyi yüzeysel olarak anlayan ve kökleriyle bağı keserek değerlerinden kopan "alafranga züppe tipler" gülünç ve acınası durumlara düşerler.

Bu parçada sözü edilen roman kişilerine aşağıdakilerden hangisi örnektir?

- A) Çalılıkuşu'ndan Kamuran
- B) Araba Sevdası'ndan Bihruz
- C) Ateşten Gömlek'ten İhsan
- D) Felatun Bey ile Rakım Efendi'den Rakım
- E) Fatih-Harbiye'den Şinasi

41. Selanik'te çıkmaya başlayan ---- dergisiyle edebiyatta milliyetçilik akımı başlamış oldu. Başta ---- olmak üzere genç sanatçıların çıkardıkları bu dergi, Tanzimat Devri'ne kadar İran'ın ve ondan sonra da Fransa'nın taklitçisi saydıkları edebiyatımızın artık kendi özüne dönmesi gerektiğini dile getirir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) Mavi - Attila İlhan
- B) Yedi Meşale - aşar Nabi Nayır
- C) Servetifünun - Tevfik Fikret
- D) Genç Kalemler - Ömer Seyfettin
- E) Hisar - Mehmet Çınarlı

42. Türk medeniyeti tarihini bilimsel bir yaklaşımla ele alan ve Türk edebiyatını başlangıcından itibaren inceleyen önemli çalışmalar yapmıştır. O, edebiyat tarihini medeniyet tarihinin bir parçası olarak görmüş, bu nedenle edebiyat ile tarihî ve toplumsal gelişmeleri bir bütün olarak değerlendirmiştir. 1919 yılında yayımlanan Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar adlı eseri büyük yankı uyandırmış, Türk Edebiyatı Tarihi adlı eseri ise bu alanın ilk bilimsel çalışmalarından biri kabul edilmiştir. Edebî metinler de yazmasına rağmen edebiyat ve medeniyet tarihiyle ilgili çalışmalarıyla tanınan yazar, özellikle Ziya Gökalp'ın düşüncelerinden etkilenmiştir.

Bu parçada tanıtılan yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şemsettin Sami
- B) Ahmet Hamdi Tanpınar
- C) Mehmet Fuat Köprülü
- D) Ali Canip Yöntem
- E) Falih Rıfki Atay

43. Sürekli bir "değişme" ihtiyacı duyan ----, bir düzen ve denge düşüncesinden uzaktır. Bu düzensizlik, onun mizacının ve sanatının en belirgin özelliğidir. Onun şiirlerinde hem biçim ve içerik hem de dil bakımından yenilikler dikkat çeker. O, Tanzimat Dönemi'nin en renkli şairidir. Hayal gücünün zenginliği, duygularının çeşitliliği ve tabiatı duyduğu ilgi, onun Tanzimat'tan sonraki Türk edebiyatının lirik şairleri arasında anılmasını da sağlamıştır. Özellikle eşinin ölümü üzerine yazdığı şiiri, hafızalarda önemli bir yer edinmiştir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) İbrahim Şinasi
- B) Namık Kemal
- C) Ziya Paşa
- D) Abdülhak Hamit Tarhan
- E) Recaiade Mahmut Ekrem

44. Yedi yıl oluyor, Bey, köyü köylüsüne sattı, parayı cebine kattı, gitti. Karataş Köyü dört yüz bin lire borç ödedi. Ödedi emme nasıl ödedi? Orasını gel Karataş'a sor. Öküz, inek, dana... Un, bulgur, tarhana... Pazarda para eden ne varsa elinde, sattı. Daha da satıyor. Borç bitmedi daha. Ödedi dediğime bakma. Bey, parasını pangadan aldı. Hükümetin pangasından. Panga da bizden alıyor. Bir dünya fayızınıyan... Emme sonunda ektiğimiz toprak bizim ya, yeter. Bey gitti, İstanbul Boğazi'na dağ gibi bir ev çökertti. Sonra da bir ütel yapacaktı. Daha sonra, bir başına koca İstanbul'u satın alacaktı. Bey, bey varsıl! Biz yoksuluz çok şükür. Herkesin bey olması ilazım değil.

Bu parça, içeriği ve üslubu dikkate alındığında, aşağıdaki yazarların hangisi tarafından yazılmış olamaz?

- A) Fakir Baykurt B) Talip Apaydın
C) Mahmut Akal D) Yaşar Kemal
E) Peyami Safa

45. "Boğaziçi medeniyeti" ifadesini edebiyatımıza kazandıran ----, üç romanı ve denemeleriyle, hatıralarını ve geçmiş zaman özlemine zengin bir Türkçeyle kayda geçiren yazarlardandır. Bazı yazarlar onu eskimiş ve geçmiş zamana takılı kalmış sayımlar da günümüzün genç nesli onun eserlerinde, farklı sesler ve tatlar bulacaktır. O, üstat saydığı Yahya Kemal'le birlikte yeni ile büyülenen nesillere, eskinin güzelliklerini feda etmemeyi ve eskinin güzelliklerini yaşatmayı öğreten yazarlar arasında yer alır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Ahmet Hamdi Tanpınar
B) Samiha Ayverdi
C) Abdülhak Şinasi Hisar
D) Nahit Sırrı Örik
E) Salâh Bırsel

46. Çok katmanlı anlatım özelliklerine sahip olan bu romanda yer alan kişiler, nesnelere ve kavramlar ayrıştırıldığında bunların birtakım simgesel değerler üstlendiği görülür. Romanın merkezinde yer alan Galip, Şeyh Galip'i çağırır. Bir diğer karakter Celâl, Mevlanâ'nın simgesel karşılığı olarak olay örgüsünde yer alır. Hüsn ü Aşk'taki Diyar-ı Kalb ise romanda Şehrikalp Apartmanı olarak karşımıza çıkar. Bu isimler ile okuyucu, Doğu anlatı türlerinin evreninde bir yolculuğa hazırlandığını fark eder.

Bu parçada sözü edilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yeni Hayat
B) Benim Adım Kırmızı
C) Kara Kitap
D) Cevdet Bey ve Oğulları
E) Sessiz Ev

47. Çok iyi bildiğim insanların ekmek peşindeki maceralarını anlatmaya çabaladım hep. Hemen hemen tek problemim "insan ve ekmek kavgası"dır. urtlarımızı, yuvalarımızı bırakıp bizi gurbete düşüren, otel odaları, hanlar veya kahve köşelerinde kara kara, sarı sarı düşündüren nedir? Gurbet üzerine, yokluk üzerine, açlık üzerine yakılan türküler, ümitsiz gecelere yanık yanık salınan bozlakların yüzyıllardır süregelen acısı ne zaman bitecek? Nasıl bitecek? İşte ben de hâlâ anlattıklarımın biriyim ve en bildiğim hayatları anlatmaya çalışıyorum yazdıklarımın.

Bu parçadaki görüşler, aşağıdaki yazarların hangisinin edebiyat anlayışı ile örtüşür?

- A) Haldun Taner
B) Orhan Kemal
C) Memduh Şevket Esenalı
D) Tarık Buğra
E) Ahmet Hamdi Tanpınar

48. Kapı çalınıyor. Kim geldi acaba? Kimi istersem, kimin ismini yazarsam o gelir. Yazmanın bu yararı var işte, küçük bir işaretle, canımın istediğini getiririm. İstersem fikrimi değiştiririm. Kim ne yapabilir? Hadi bakalım, kapının zili çalmadı, gelen giden yok.

Bu parçada, postmodern romanın aşağıdaki hangi özelliği vurgulanmaktadır?

- A) Metinlerarası ilişkilere yer verme
- B) Anlatıcıyı kurmacanın parçası kılma
- C) Tarihî gerçekliği yeniden oluşturma
- D) Çok katmanlı bir anlatı yapısı kurma
- E) Okuru, kurmacanın merkezine yerleştirme

49. "Altındağ", "Galata Köprüsü", "Pireli Şiir", "Delikli Şiir" ve "İstanbul Türküsü" gibi şiirlerinde egemen olan yaklaşım, toplumsal duyarlıktır. Şair, bu şiirlerinde halk şiirimizin imkânlarından da yararlanmıştır. Ayrıca bu şiirlerin bazılarında ince eleştiri ve taşlama öğeleri de dikkat çekmektedir.

Bu parçada kendisinden söz edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Orhan Veli Kanık
- B) Bedri Rahmi Eyuboğlu
- C) Ziya Osman Saba
- D) Cahit Sıtkı Tarancı
- E) Oktay Rifat Horozcu

50. Birdenbire kahvenin kapısı şiddetle açıldı ve içeriye rüzgârla, karla beraber ortadan biraz uzun boylu, hafif tıknazca, sefil kıyafetli bir adam girdi. Kapının önünde bir lahza durdu. Olduğum yerden büyülenmiş gibi ona bakıyordum ve galiba bu hâl biraz herkeste vardı, çünkü demin bin türlü şamata ile dolu olan kahve birdenbire tam bir sessizlik içine düşmüştü. O, yavaş yavaş ilerledi, tam ortada durdu ve sağ elini göğsüne götürerek bizi dervişçesine selamladıktan sonra Vâsıf'ın meşhur bir şiirini okumaya başladı. Manzume biter bitmez bir köşeye çekildi ve kahvecinin, masaların etrafında gezdirdiği tablanın dolmasını bekledi. Fakat toplanan paranın hepsini almadı, içinden pek az bir şey aldı; gerisini kapı yanında oturan bir ihtiyarın önünde bıraktı. "Buyurun Tahsin Bey, bir kahve için!.." seslerine kulak bile asmadan kahveden çıktı.

Bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Anlatımında bilinç akışı tekniği kullanılmıştır.
- B) Tahsin Bey'in bazı farklı özellikleri tasvir edilmiştir.
- C) Olay hikâyesine özgü nitelikler taşımaktadır.
- D) Anlatılanlar, kronolojik akışa uygun biçimde sunulmuştur.
- E) Yaşananların, anlatıcı üzerindeki etkisine de yer verilmiştir.

51. Cumhuriyet Dönemi Türk edebiyatının en üretken şairlerindedir. Şiirlerinde hem yerli hem de evrensel değerleri ve unsurları işleyen, hem bireysel hem de toplumsal sorunları irdeleyen, ufku geniş bir şair olarak bir dönemin öncü edebiyatçılarından olmuştur. Yüze yakın yayımlanmış şiir kitabı bulunan şairin eserleri arasında Çocuk ve Allah, Çakırın Destanı, Toprak Ana ve Çanakkale Destanı en çok bilinenleridir.

Bu parçada kendisinden söz edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mehmet Âkif Ersoy
- B) Nâzım Hikmet Ran
- C) Yahya Kemal Beyatlı
- D) Fazıl Hüsnü Dağlarca
- E) Necip Fazıl Kısakürek

52. 1926 yılında Hayat dergisinde yayımlanan Sanat başlıklı şiir, memleketçi edebiyatımızın ilk bildirisini sayılabilir. Türk edebiyatının o dönemde nasıl bir rota izlemesi gerektiğini ortaya koyan bu şiir, ---- "bireysel" sanat anlayışından "toplumcu" sanat anlayışına geçtiğinin de bir göstergesidir. Şiirde, yerli ve millî sanat anlayışımız, Batı sanat zevkinden üstün tutulmuş ve Batı taklitçisi aydınlar eleştirilmiştir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Enis Behiç Koryürek'in
- B) Orhan Seyfi Orhon'un
- C) Faruk Nafiz Çamlıbel'in
- D) Yusuf Ziya Ortaç'ın
- E) Halit Fahri Ozansoy'un

53. Sağlam bir şiir zevki ve kültürü olan ----, şiire yönelik görüşlerini yakın dostu Ziya Osman'a yazdığı mektuplarda ve yazılarında dile getirmiş, şiirin kelimelerle güzel şekiller kurma sanatı olduğunu ifade etmiştir. İlk şiirlerinde yalnızlığı, olgunluk döneminde ise ölüm temasını işlemiştir. Şiirlerinde ölüm; yaşama arzusu ve yaşama sevinciyle iç içedir. "Her mihnet kabulüm, yeter ki / Gün eksilmesin penceremden" dizeleri onun hem hayata bakışını hem de yaşama arzusunu en açık biçimde ifade eder.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Cahit Sıtkı Tarancı
- B) Ahmet Muhip Dıranas
- C) Necip Fazıl Kısakürek
- D) Ahmet Hamdi Tanpınar
- E) Bedri Rahmi Eyuboğlu

54. Şiiri hikâye olarak değil, sessiz bir şarkı olarak gören şair, metinlerinde müzikaliteye büyük önem verir. Şair, kendi şiirine yapılan eleştirilere cevap vermek amacıyla kaleme aldığı yazıyı, Piyâle adlı şiir kitabının ön sözünde "Şiir Hakkında Bazı Mülâhazalar" başlığı altında yayımlar. Bu yazısında şiir görüşünü ortaya koyan sanatçıya göre şiir, sözcükler arasındaki dalgalanma ve birleşmelerden doğan seslerin uyandırdığı duygudur. Bu şiir anlayışı, açık bir anlamı ve anlatımı öne çıkarmaz; şiirin anlaşılabilmesi için okuyucunun da katkısını gerektirir.

Aşağıdaki şiirlerden hangisi bu parçada şiir anlayışından söz edilen şaire aittir?

- A) Bursa'da Zaman
- B) O Belde
- C) Kaldırımlar
- D) Monna Rosa
- E) Sessiz Gemi

55. - 56. soruların cevabını, cevap kağıdınızdaki ilgili alana sola dayalı olarak yazıp kodlayınız.

55. Hayatın başlangıcını ve insanın hayata geldikten sonra ulaşmak istediği makamı, bu makamdan ayrılıp asıl âleme dönüşünü ve nihayetinde ahirete varışını konu edinen şiirlerdir. Bu tür şiirler, tasavvufteki nüzul (inme) ve seyir (yükselme) adı verilen döngüyü işlemektedir.

Yukarıda bazı özellikleri verilen dinî tasavvufî Türk edebiyatı nazım türünün adı nedir?

Cevap: -----

56. Kalbim yine üzgün seni andım da derinden,
Geçtim yine dün eski hazan bahçelerinden!
Üzgün ve kırılmış gibi en ince yerinden,
Geçtim yine dün eski hazan bahçelerinden!
Senden boşalan bağırma göz yaşları dolmuş!
Gördüm ki yazın bastığımız otları solmuş.
Son demde bu mevsim gibi benzim de kül olmuş,
Geçtim yine dün eski hazan bahçelerinden!

Bu parça divan edebiyatına ait hangi nazım biçimiyle yazılmıştır?

Cevap: -----

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI
TESTİ

1. A
2. A
3. B
4. E
5. D
6. A
7. C
8. A
9. D
10. C
11. E
12. E
13. C
14. E
15. D
16. C
17. B
18. B
19. A
20. E
21. D
22. E
23. C
24. E
25. B
26. D
27. E
28. B
29. D
30. C
31. D
32. C
33. C
34. A
35. E
36. B
37. B
38. C
39. A
40. B
41. D
42. C
43. D
44. E
45. C
46. C
47. B
48. B
49. A
50. A
51. D
52. C
53. A
54. B
55. DEVRİYE
56. ŞARKI